

IOANA PĂSCULEȚ

Principiul încrederii legitime

în dreptul administrativ

Editura
Hamangiu
2025

Cuprins

Introducere	1
Capitolul I. Origini și sensuri	11
<i>Secțiunea 1. Introducere</i>	11
<i>Secțiunea a 2-a. Originea principiului încrederii legitime</i>	11
§1. Dreptul german	12
§2. Dreptul Uniunii Europene	14
§3. Dreptul britanic	16
<i>Secțiunea a 3-a. Definiția principiului încrederii legitime</i>	19
§1. Sensul termenului „încredere”. Scurte clarificări terminologice	19
§2. Sensul termenului de <i>legitimitate</i>	21
§3. Ce este un principiu de drept?	23
§4. Definiție	27
<i>Secțiunea a 4-a. Concluziile capitolului</i>	29
Capitolul II. Fundamente, conflicte, interferențe	30
<i>Secțiunea 1. Introducere</i>	30
<i>Secțiunea a 2-a. Fundamentele principiului încrederii legitime</i>	31
§1. Teoria încrederii	31
1.1. Fundamentul utilitarist	33
1.2. Fundamentul moral, non-utilitarist	35
§2. Teoria statului de drept	38
§3. Alte teorii care pot justifica principiul încrederii legitime	42
§4. În loc de concluzie: un fundament pluralist	46
<i>Secțiunea a 3-a. Conflicte: controlul jurisdicțional din perspectiva protejării încrederii legitime</i>	47
§1. Principiul separației puterilor în stat	48
§2. Principiul legalității	54
§3. Puterea de apreciere a administrației	62
§4. Concluzii	67
<i>Secțiunea a 4-a. Interferențe</i>	68
§1. Principiul securității juridice	68

§2. Principiul bunei administrări/dreptul la o bună administrare	75
§3. Concluzii	78
<i>Secțiunea a 5-a. Concluziile capitolului</i>	79

Capitolul III. Forme ale activității administrației care

creează încrederea legitimă	80
------------------------------------	-----------

<i>Secțiunea 1. Introducere</i>	80
---------------------------------	----

<i>Secțiunea a 2-a. Condiția obiectivă – încrederea</i>	82
---	----

§1. Acțiuni ale administrației care pot da naștere încrederii	82
---	----

1.1. Emiterea unui act administrativ	85
--------------------------------------	----

1.1.1. Actele administrative individuale	86
--	----

1.1.2. Actele administrative normative	95
--	----

1.2. O promisiune sau o asigurare dată de administrație particularului	105
--	-----

1.2.1. Promisiunile	106
---------------------	-----

1.2.2. Asigurările	110
--------------------	-----

1.2.3. Cerințe comune pentru nașterea încrederii	115
--	-----

1.3. O politică sau o practică administrativă	122
---	-----

1.3.1. Politicile administrației	122
----------------------------------	-----

1.3.2. Practicile administrative	130
----------------------------------	-----

1.3.3. Probleme comune ale politicilor și practicilor administrative din perspectiva încrederii	135
---	-----

§2. Probleme comune tuturor acțiunilor administrației	145
---	-----

2.1. Legalitatea acțiunii administrației	145
--	-----

2.2. O acțiune întreprinsă de un alt organ/funcționar decât cel competent	156
---	-----

2.3. Inacțiunea administrației	163
--------------------------------	-----

2.4. „Revocarea” încrederii particularilor	166
--	-----

§3. Concluzii	167
---------------	-----

<i>Secțiunea a 3-a. Condiția subiectivă – legitimitatea</i>	168
---	-----

§1. Poziția subiectivă a particularului	168
---	-----

§2. Probleme specifice condiției subiective	176
---	-----

2.1. Este necesar ca particularul să cunoască acțiunea administrației?	176
--	-----

2.2. Simplă speranță sau încredere?	179
-------------------------------------	-----

§3. Concluzii	183
<i>Secțiunea a 4-a. Concluziile capitolului</i>	184
Capitolul IV. Testul inexistenței unui interes public superior și modalitățile de reparare a prejudiciului prilejuit de încălcarea încrederii	187
<i>Secțiunea 1. Introducere</i>	187
<i>Secțiunea a 2-a. Testul inexistenței unui interes public superior</i>	189
§1. Introducere	189
§2. Interesul public	190
§3. Interesul privat	194
§4. Cântărirea celor două interese	198
4.1. Considerații generale	198
4.2. Criterii concrete de apreciere	202
4.2.1. Criterii de apreciere în funcție de tipul de acțiune a administrației care a dat naștere încrederii legitime	202
4.2.2. Alte criterii de apreciere	211
4.2.3. În loc de concluzie – testul proporționalității	226
<i>Secțiunea a 3-a. Modalitățile de reparare a prejudiciului prilejuit de încălcarea încrederii</i>	232
§1. Introducere	232
§2. Cine poate invoca în favoarea sa încălcarea principiului încrederii legitime și împotriva cui poate el să fie invocat?	233
§3. Scurte considerații cu privire la repararea prejudiciului în sistemul contenciosului administrativ român	236
§4. Anularea actului administrativ	238
§5. Obligarea administrației la emiterea unui act administrativ sau la efectuarea unei operațiuni administrative	240
§6. Acordarea de despăgubiri	241
§7. Remedii adoptate în alte sisteme de drept	249
7.1. Despăgubirile (compensițiile) acordate ca singură formă de reparație	249
7.2. Normele tranzitorii	257
7.3. Încrederea legitimă ca un considerent relevant	260

7.4. Protejarea încrederii legitime pe cale procedurală	262
7.5. Recunoașterea judiciară a principiului încrederii legitime atunci când nu se pune problema reparării prejudiciului	263
<i>Secțiunea a 4-a. Subsidiaritatea principiului încrederii legitime</i>	265
<i>Secțiunea a 5-a. Concluziile capitolului</i>	267
Capitolul V. Principiului încrederii legitime în dreptul românesc	269
<i>Secțiunea 1. Introducere</i>	269
<i>Secțiunea a 2-a. Stadiul actual al receptării principiului încrederii legitime în dreptul românesc</i>	270
<i>Secțiunea a 3-a. Este necesară preluarea principiului încrederii legitime în dreptul românesc?</i>	276
<i>Secțiunea a 4-a. Receptarea principiului încrederii legitime în dreptul românesc</i>	284
Concluzii finale	289
Bibliografie	307